

ԱԼԵՍՈՐԵ

“ԶՕՀՈՒԳԼՈՐԸ ՊԱՆԱ ԿԵԼՄԵՅԵ ՊՐԱԳԸՆ” ՂՈՒԿ. ԺԸ. 46.

ՃԻԼՏ Զ.

ԽՄԹԱՆՊՈԼ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4. 1877.

Ն. 12

ԳՈՒՅՔ ՕՐՄԱՆՏԱ ԷՎԱՆԻՄԵՔԻ

ՄԱԹՎԱԱ ՍԵՆԱԱԹԵԸՆԸՆ ԻՇԱՏԸ

ԷԿՐԻ ՎԱԳԸԹԼԱՐՄԱ ՔԻԹԱՎԱՎԱՐ ԷԼ
ԻԼ ԵՎԱՎԼԱՐՄԱՐ ԻՄ ՇԻՄՏԻ ԱԼԵ²
ԻԼ ԵՎԱՎԼԱՐՄԱՐ ԻՄ ՇԻՄՏԻ ԱԼԵ²

վէ օգ ույանլարը սոյըը տախի աղ
իտի. Պու սէպէպտէն մաթպաա սէ²
նաաթընըն իճատը թարիխի ալէմտէ
էն մէշնուր վագաալարտան պիրի տիր.
Մաթպաալարտան դուլանրլան եա
զըրուշ գըյմէթինտէ օլան պիր քի.
թապ էլ իլ եվավլարը հալուէ իքի
իւշ եփուղ զըրուշ գըյմէթինտէ օլ
տուղունտան, ոլ վագըթլարտա ազ ա-
տէմ քիթապ սաթուն ալապիր իտի.

պիր զաթ պուլտու : Մէրգում զաթ
չօլանտատա հարէմ չէ հրի ճիվարըն-
տա պիր օրմանտա կէզինտիյի սըրատա
պիր աղածըն գապուղունու պըշաղը
իլէ քէսէրէք էլլէնմէքտէ իքէն կէօր-
տիւ քի պըշաղը իլէ քէսափիյի դա-
պուդ պիր հարֆ չէ քլինտէ իտի : Պու-
նուն իւզէրինէ խաթըրընա պիր չէ, յ
տիւշտիւ, վէ աղաճ գապուղունտան
պացգա հարֆլար քէսիպ էլէ ավտէ-
թինտէ ոլ հարֆլարը պիրլիքտէ պագ-
լայարագ իւզէրէրինէ միւրէքէպէպ
սիւրտիւ վէ պիր քեաղըտ իւզէրինէ
պասարագ պիր քէլիմէ շըգարտը :

Մաթպաա սէնաաթընըն պաշանկը-
ճը իշմէ պու վէճհլէ օլտու :

ՄէՄՆՈՒՆՆԵՑՔԻ ԻԹԱԱԹ ԷԹՄԵՔ
Քիւշիւք կարապետ քէնտիսինտէն
պէօյիւք չօնուղլարըն տամլար իւզէ-
րինտէ ու չուրթմա ուչուրտու գլարընը
կէօրէրէք, քէնտիւ քէնտինէ, “Պէն
տէ պէօյէ եափայըրմ” տէյէրէք հա-
լասընըն եանընա կիտիպ, “Հալա,
տամա չըգըպ ուչուրթմա ուչուր-
թմը մը” տէյիւ սիւալ էթտի :

Հալասը տախմա կարապետի մէմ-
նուն էթմէք իսթէք իտի, լաքին օնուն
տամա չըգըպ ուչուրթմա իլէ օյնամա-
սընը թէհլիքէլի պիր էլլէնձէ սայա-
րագ, “Ողում, կարապետ, տամա
չըգըմա, պանա կէլիր քի տամուա ու-
չուրթմա իլէ օյնամագ թէհլիքէլի տիր,
պանա սիւալ էտէրսէն, պու շէյի
եափմա” տէտի :

կարապետ, “Փէք էյի, տամա չըգ-
մամ, քէօփրիչէ կիտէրիմ” տէտի :
Հալասը կիւլտիւ, վէ, “Ափէրին, ու-
մարըն քի տախմա պէօյէ մութի օ-
լուրտուն” տէտի :

Պիր կիւն վալիտէսի, “կարապետ
նէ եափայօրսուն” տէյիւ սիւալ էթ-
տի : կարապետ, “Անա, եէնի ֆը-
րըլտաղըմը տէնտէրիյօրում” տէտի :
Վալիտէսի, “Պէպէյի պիր ազ տի-
շարը կէօթիւրիւպ կէզտիրիյօրմիսին,
սէն ալապան հազրըլա, պէն տէ պէ-
պէյի կէթիրէյիմ” տէտի :

Չօնուգ պունա տախի, “Փէք ալա”

Լարին պու վալիտէնի սանա վերէն քիմ օլտուղունու պիր տէ փա տի շիւն, Ալլահ սէնի քիմսէնին կէօթէմէյէճէճէլի վէ դայըրամայաճաղը թարլալարա ածաճագ եէրտէ սէնի մուհազպէթլի պիր վալիտէյէ թէպիմ էթտի :

Վալիտէն սէնի սազ սագլայապիլի՞ր մի խայր, Վալիտէն սանա թամամ վէրէպիլիր, ամմա սանա նէֆէս ալըպ վէրտիրէմէզ :

Ալլահ հէր տագիգէ սէնի դայըրը, իյէր 0 սէնի ունուտուալ թէրք էթու նէֆէսին քէսիլիր վէ էօլիւրսին :

Վալիտէնին սանա կէօթէրսիյի շէֆտաթ վէ մուհապէթ իշիւն օնա թէշէքքիւր էտէրմիսին : Լվիթմ : Զօգ տէ փա "Մէմնոնում" տէրսին, վէ պազէն օնուն պօյնունա սարրլպ, "Անամ" սէնի չօգ սէվէրիմ" տէրսին : Սահա պիր վալիտէ վէրմիշ օլան վէ տափմա սէնի հրֆղ ու հիմայէ էտէն Ալլահա թէշէքքիւր էթմէթմիսին : Ալլահա "Եա Ալլահ պանա նէ" գատար լութի ու ինայէթ էթմիսին : սանա համա ու թէշէքքիւր էտէրիմ" տէմէլիսին :

Ալլահ սէնին քիւշիւք աղղնտան չբան թէշէքքիւր սէտալարընը իշիտիր մի : Լվիթմ, Ալլահ սէսինի իշիտիր, վէ օնտան խօշլանը :

մէրլէրինէ սարըլըրար, դափուլարըն էօնիւնտէ նէ ինսան իզի վէ նէ տէ սաիր պիր էտէր վար, շիւնքի, մէզ քիւր շէհրէ կիտէն եօլլար տէնիզ իւ զէրլինտէն կէշէրէր, Պիր ատէմ զարատան օլ շէհրէ սու իւզէրինտէ եիւղ մէքտէ օլան պիր շէհրէ կիտէնէք կիպի կիտէր : Սօգագլարտա կէզմէք իսթէնէն, բույատա ու չմադտա օլան պիր ատէմ կիպի սէսիզէն վէ դայէթ սիւրամէք գայըգլարա պինիպ սէրայլար վէ քիլիսէլէր արասընտա տօլաշարագ կիտէր : Սօգագլարըն իքի թարափըն տա սալրդա տիւնեանըն թիճարէթինէ հիւքմ էտէն թիւննար գատիչահան լարընըն սէրայլարը պուլունուր վէ փաքիւրէին գուլպէտէրի ասլա կէօրիւն մէզ : Սօգագլար իշինտէ զալէպէլիք տէ չարիւրընագ վէ եաշ այագ իլէ չամուրլարը չիյնէմէք եօգ տուր, շիւնքի հէր քէս էվտէն էվէ եախօտ իշ եէրինէ հէռաւ թէսմիյէ օլունան գայըգլար իլէ կիտէր :

Պու շէհր "Տէնիզ կէլինի" տէնիլէն վէնետիկ շէհրի տիր : Շէհր ճէտվէլէր իլէ պիրալիրէրինտէն այըըլմէշ օւլէրինի թէֆթիշ էթմէքլէ մէշլուլ օլան ատէմէրին հիսապընա կէօրէ, կէօլ իլէ կէօրիւնէն երլողլարըն սայըը իւչ պին գատար տըր, ամմա տուրպին իլէ պագըլըդտա սէմատա էէրէ գլունուն զիւատէ երլողլ վար օլտուղու աննաշըլը : Կիճէլէրի սէմայա պագըլըդտա պազը եէրէտէ իլէ պագարսագ, քիւմէ քիւմէ երլողլար սաչըլմէշ կէօրիւրիւզ, թէզալիք տուրպին իլէ կէօրիւր քի երլողլարտան պազըլարը իքի գաթ, եանի պիրապիրնէ եազըն իքի երլողլտան իպարէթ տիրլէր, վէ երլողլար թէնքեարէնք օլուպ պազըօը եէշիլ, պազըօը պէնէֆչէ, պազըօը մալի վէ գըրմըզը վէ սաիր նէվլ նէվլ տէլէրտէ տիրլէր :

Վէնետիկիլէրին տօնանմասը տէնիլէրէ հիւքմ էտէր իտի : 0լ դէման վէնետիկիլէր թիւրքիա սէվահիլինէ թիւննար տօնանմալարը կէօնտէրիալ պու թարափըլըն պաշլը թիճարէթինէ էլէրինէ կէշիրմիշէր իտի : Վէնետիկիլէրին շան ու շէօհրէթի չօգտան պէրու զայգ օլմուշ տուր, ամմա օնլարըն շէհրի մէվգիինին աճափալիյի ճիւհէթիլէ իթալիանըն էն մէշհուր շէհրի ատտ օլունուր :

ՍէՄԱՆԸ ՔԻՒԶԻՒՔ ԶԸՐԱԼՈՐԸ

Պէնիմէ պէրապէր երլողլարա պագըլըդ հալտէ սիղէ մասաւ քիթապըլընտա նազլ օլունան աճափալ հիւքմ էտէրտէն տահա աճափալ շէյլէր նազլ էտէրիմ, խուսուսա քի մասաւ քիթապըլըն հիքեայէլէրինին չօղու կէրէք տէյիլ ամմա պէնիմ նազլ էտէնէյիմ շէյլէրին քեափիւր տահա սիդանա կէօրիւր գատիչահան լարընագ վէ գայըգլարա պազըլարը իքի գաթ, եանի պիրապիրնէ եազըն իքի երլողլտան իպարէթ տիրլէր, վէ երլողլար թէնքեարէնք օլուպ պազըօը եէշիլ, պազըօը պէնէֆչէ, պազըօը մալի վէ գըրմըզը վէ սաիր նէվլ նէվլ տէլէրտէ տիրլէր :

Պիւթիւն էօմրէրինտէ երլողլարը կէօղէթմէքլէ վէ օնլարըն աճափալ հալէրինի թէֆթիշ էթմէքլէ մէշլուլ օլան ատէմէրին հիսապընա կէօրէ, կէօլ իլէ կէօրիւնէն երլողլարըն սայըը իւչ պին գատար տըր, ամմա տուրպին իլէ պագըլըդտա սէմատա էէրէ գլունուն զիւատէ երլողլ վար օլտուղու աննաշըլը : Կիճէլէրի սէմայա պագըլըդտա պազը եէրէտէ իլէ պագարսագ, քիւմէ քիւմէ երլողլար սաչըլմէշ կէօրիւրիւզ, թէզալիք տուրպին իլէ կէօրիւր քի երլողլարտան պազըլարը իքի գաթ, եանի պիրապիրնէ եազըն իքի երլողլտան իպարէթ տիրլէր, վէ երլողլար թէնքեարէնք օլուպ պազըօը եէշիլ, պազըօը պէնէֆչէ, պազըօը մալի վէ գըրմըզը վէ սաիր նէվլ նէվլ տէլէրտէ տիրլէր :

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՏՈՒՆԱՆԱ ԽՈԳԵԼՅՈՒՄ

ՎԵՆԵՏԻԿ

Տէնիզ իշինտէ վազի շիրին պիր շէհր վար տըր : Տէնիզ մէզքիւր շէհրին կէնիշ վէ տար սօգագլարընտա մէտտ ու ճէզը էտէր, վէ տէնիզտէն հասրւ օթլու շէհրին սէրայլարըն մէր-

լան եէթմիշ իքի ատալար իւզէրինտէ եափըլմէշ տըր : Վէնետիկտէ պիր մահալէ կիթմէք իշիւն ատի եախօտ 0մնիպիւս վէ թրամիայ արապալարը եէրինէ կինտալար գուլլանըլը : Իքի եիւղ սէնէ մուգատտէմ վէնետիկտէ ախուզ ու իթա զայէթ իշէք իտի, վէ

երպապը հէյէթ պիզիմ կէօրտիւրիւզ երլողլարտան չօղուլընա թէնէմիյէ էտէրլէր : Պիր գաչ երլողլ տափի վար տըր քի, պիզիմ տիւնեամըզ կիպի կիւնէշին էթրափընտա տէվը էտէրլէր, վէ պու նէվլ երլողլարա տէվը տէնիլիր : Կէօլ

ԵՎԵՏԱԲԵՐ ՊԱԴԱՆ 20 ՀՈՒՆԴԱՅ

զնար սուրէթտէ փարլայան երլուղլար սապիթ երլուղլար արլար, էյէր տիգգաթ էտէրսէնիդ զիյասը տահմա պիր գարար իւզրէ պուլունան պիր թաղը երլուղլար կէօրիւրսիւնիւզ: Պու երլուղլար սէյյարէ տիրյէր, լաքին սէմայա տուրպինսիդ պադտրղնը լարա իքի իւչ սէյյարէտէն զիյատէ կէօրէմէզսինիդ:

Երլուղլարը իլք տէֆա կէօրտիյիւնիւզ վազրմտան պէրու պիղէ մուճիպի մէրադ օլան պէօյիւք մէսէլէյէ կէլէլիմ: Երլուղլար նէ տիրլէր ։ Էվիլէլա կիւնէշ պագալըմ: Կիւնէշ պիղէ ըշրդ վէ ուժադլըդ վէրէնէք, օթլար վէ աղածլարը պէօյիւտէնէք, հաթթա օնլարը եագըպ գավըրածադ տէրէնէտէ սընադ տըր: Կիւնէշ պիղիմ սաքին օլտուղումուզ շուշ նէսիմ տիւնեատան պիր միլիօն իքի եխուզ պին գաթզիյատէ պէօյիւք տիւր, վէ պիղտէն միլիօնլարնա միլ մէսափէտէ իսէ տէ, եինէ կէօղէրիմիզի օլ գատար գամաշտըրը քի տօս տօղրու օնա պագամազը: Երլուղլար տախի պիրէր կիւնէշ տիրլէր ։ Հէր կէնէ սէմայը տօնատան օլ պինէրէնէ սապիթ երլուղլար. տան հէր պիրի պիղիմ կիւնէշիդ գատար եախօտ օնտան տահա զիյատէ պէօյիւք պիրէր կիւնէշ տիր: Օլ աշէվ կիպի փարլայան քիւրէլէրէ նիս պէթէն պիղիմ տիւնեամըզ զայէթ ու փագ պիր թօփ կիպի տիր: Պիզիմ տիւնեամըզ իլէ օնլար արասընտան օլան մէսափէ ագլ ու խայալա կէլմէշ տէրէնէտէ պէօյիւք տիւր: Աէմա հագդընտան մալիւմաթ քէսպ էթմէքլէ մէշշ շուշ օլան ատէմէր տիւնեատան կիւնէշտէք օլան մէսափէյի էօլմիւշէր տիր, լաքին տիւնեատան երլուղլարտէք օլան մէսափէյի էօլմէյէ մուգ: թէտիր տէյիլ տիրլէր ։ Երլուղլարը մէսափէօի օլ գատար պէօյիւք տիւր քի պաղըլարըն դավլիննէ սապիթ երլուղլարտան շիմտի պիղէ կէլէն ըշրդ պիր գալ պին սէնէլէր էվլէշ չավլ մըշ օլմալը: Օլ նէսիմ կիւնէշ շէյլէր էթմէթի թագամ ու մարմը քի սիդ պու դատար մալիւմաթ ալտըդտան օննկրա պու կիւզէլ իլմէ տահա նիչէ շէյլէր էօրէնմէյէ չալըշանագ սընըզ:

Պ Ի Լ Մ Է Ճ է

Աթիտէքի քէլիմէլէրին իլք հարթլարը պիր իպարէ թէքիւպ էտէրլէր: 1. Պէնի պէշէր արասընտան էն հալիմ սայըլան զաթըն իսմի տիր:

2. Իրտանըն էօթէ թարափընտան սաքին օլան իսրայէլ սըպմլարընըն պին էթտիրէրի պիր մէզպահըն իսմի տիր:

3. Ալլահա իման էթտիրի սէպէպին տէն խանէսի խալի իլէ հէլաքտան գորթուլմուշ օլան պիր զաթըն իսմի տիր:

4. Գէսպի մուզափփէրիյէթ օլուն ճայա գատար կիւնէշին զուրուապ էթմէտիրի կիւնտէ վուգու պուլան մուհարէպէտէ խարապ օլունան պէշէլըտէն պիրինին իսմի տիր:

5. Գարըլար արասընտան էն միւպարէք օլան գարըլըն իսմի տիր:

6. Գալէպ օղուլարընտան պիրինին իսմի տիր:

7. Օն իքի սըպմլարըն պիրինին իսմի տիր:

8. Մօապ փատիշահլարընտան պիրինին իսմի տիր:

9. Խամայէլին պէօյիւք փէտէրինին իսմի տիր:

10. Քիթապը շէրիփտէ զիքը օլունան զայէթ կիւզէլ պիր պաղէնին իսմի տիր:

11. Իլք գաթիլին իսմի տիր:

12. Յակորուն տէօրտիւննիւ օղունտան իլք թօրունունուն իսմի տիր:

13. Ռեբեկանըն պիրատէրինին իսմի տիր:

14. Վէ 15. Սալիհ պիր զաթըն նէրէյէ կիտէնէյինի պիլմէ, էրէք Ալլահըն էմրի իլէ թէրք էթտիրի շէնրին իսմի տիր:

16. Ալլահտան պէօյիւք միւճիզաթէ կէօրմիւ իքէն եինէ գալզի փէթլէն միշ օլան պիր փատիշահըն իսմի տիր:

17. Հազ գընտան “Մասկէթինտէ եալընըզ հէլաք օլմատը” տէնիլմիւ օլան պիր քիմսէնին իսմի տիր:

18. Յարեթին թօրունլարընտան պիրինին իսմի տիր:

19. Տօղմազտան էվլէլ Ալլահա թագտիս օլունմուշ օլան պիր զաթըն իսմի տիր:

20. Ալլահըն սէվլույի պիր միւթիթին իսմի տիր:

21. Պիր վագըթ էօքիւզ կիպի օթեյէն վէ օվալարտան սաքին օլան պիր փատիշահըն իսմի:

Պու պիլմէնէնին թէքյիլ իպարէսի Ալլահըն քէնտիտի տիւ շմէնէրինտէն պիրի ալէյինէնէ վէրմիշ օլտուլու հիւքմի պէյան էտէր:

ԱԻԵՏԱԲԵՐԼԻՐԻՆ ՖԻԱԹԸ

Այլըդ Աւետարերին սէնէլիյի փօսթա իւճրէթի տախի իչինտէ օլարագ փէշին չ մէճիտիյէ, վէ թանէսի 30 փարայա տըր:

Հաֆթալլըդ Աւետարերին սէնէլիյի, փօսթա իւճրէթի տախի իչինտէ օալրագ փէշին 4 1/2 մէճիտիյէ տիր:

Ամէրիգա միսիոնէրէրի շէքէթի թարափընտան Միւէլլիֆի զաղէթա ձ. Գ. Կրին Ֆիւնկանըլար եօդուլու, Ամէրիգան իւն ԻՍԹԱՆՊՈԼ

ՄԱՐԶԱԿԱՐ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՈՅԱԽԱՆ